

**ЦАХИМ ХӨГЖИЛ, ИННОВАЦ,
ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ ЯАМ**

**ЦАХИМ ХӨГЖИЛ, ИННОВАЦ, ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ ЯАМНЫ
“УЛСЫН ХӨГЖЛИЙН 2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ”-НИЙ
2025 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЙЛАН**

**Улаанбаатар хот
2025 он**

**ЦАХИМ ХӨГЖИЛ, ИННОВАЦ, ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ ЯАМНЫ
“УЛСЫН ХӨГЖЛИЙН 2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ”-НИЙ
2025 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЙЛАН**

2025.12.24

Улаанбаатар хот

Нэг. Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний зорилго

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний зорилго нь Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөнд Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны яаманд хамаарах үндсэн арга хэмжээний эхний хагас жилийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийг тавьсан зорилт, хүрэх түвшинтэй нь харьцуулан үр дүнг үнэлэх, дүгнэх, зөвлөмж гаргах, удирдлагыг үнэн зөв, бодит мэдээллээр хангах, төлөвлөсөн зорилтыг бүрэн биелүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэхэд оршино.

Хоёр. Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний арга зүй

Арга хэмжээнүүдийн хэрэгжилтийн түвшинг үнэлэн тогтоохдоо Засгийн газрын 2025 оны 43 дугаар тогтоолын 1, 2 дугаар хавсралтаар баталсан журмын “Хяналт-шинжилгээний арга зүй” болон үр дүн, нотлох баримтад тулгуурлах зарчмыг баримталлаа.

Хяналтад авсан зорилт, арга хэмжээнүүдийн хэрэгжилтийн явцад хяналт-шинжилгээ, үр дүнгийн үнэлгээ хийхдээ “Хяналт-шинжилгээ хийх журам”-ын 6.1-д заасан бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийн явц, үр дүнг тооцох аргачлалыг ашиглан хувиар илэрхийлсэн болно. Аргачлалд ашиглагдсан томъёог зургаар оруулав.

Зураг 1:

$$\text{Хэрэгжилт} = \frac{\text{Хүрсэн түвшин} - \text{Суурь түвшин}}{\text{Зорилтот түвшин} - \text{Суурь түвшин}} \cdot 100\%$$

Гурав. Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний үр дүн

Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны “Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө батлах тухай” 35 дүгээр тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар Монгол Улсын хэмжээнд тэргүүлэх 4 чиглэлийг тодорхойлсон.

Тэргүүлэх чиглэлийн биелэлт:

Дээрх 4 тэргүүлэх чиглэлийн эдийн засгийн бодлого болон хүний эрхийг дээдэлсэн засаглалын бодлого гэсэн 2 тэргүүлэх чиглэлд тус яамнаас нийт 4 зорилгын хүрээнд 13 зорилтын биелэлтийг ирүүлэхээр Засгийн газрын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний нэгдсэн системд оруулсан байна. Үүнд:

1.3-т Бизнес, хөрөнгө оруулалтын орчныг сайжруулах, 1.3.2-т Бизнес, хөрөнгө оруулалтын таатай орчныг бүрдүүлэх гэж, 1.3.2.6-д Бизнес эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох, сунгах, сэргээх, түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох үйл ажиллагааг цахим хэлбэрт

шилжүүлж, хиймэл оюун ухаан, технологийн дэвшлийг ашиглан хүний оролцоо, хүнд суртлыг арилгах гэж 1 зорилт хийхээр тусгажээ.

1.5-д Шинжлэх ухаан, технологи, инновацад тулгуурласан мэдлэгийн эдийн засгийг хөгжүүлэх хэсэгт 1.5.2-т Хиймэл оюун ухаан, мэдээллийн технологийн үндэсний дэд бүтцийг хөгжүүлж, дижитал шилжилтийг эрчимжүүлэх зорилгын хүрээнд:

1.5.2.1-т Үндэсний хиймэл дагуул бүтээх, хөөргөх бэлтгэл ажлыг хангах;

1.5.2.2. Нам орбитын хиймэл дагуулын үйлчилгээ үзүүлэгчдийн үйл ажиллагааны тогтвортой байдлыг хангахад дэмжлэг үзүүлэх;

1.5.2.3. Харилцаа холбооны үндэсний хиймэл дагуулын газрын станц байгуулах;

1.5.2.4. Дрон ашиглалтын талаарх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх, туршилтын бүс байгуулах ажлыг эхлүүлэх;

1.5.2.5. Мэдээллийн технологийн үйлдвэрлэлийг дэмжих виртуал бүсийг байгуулах ажлыг эхлүүлэх;

1.5.2.6. Шинжлэх ухааны виртуал парк байгуулах төслийг хэрэгжүүлэх;

1.5.2.7. Их өгөгдөл, хиймэл оюун ухаан, газар зүйн мэдээллийн систем, блокчэйн технологийг ашиглан шинжлэх ухааны нотолгоонд суурилсан, хөгжлийн бодлого боловсруулах орон зайн цахим дэд бүтцийг байгуулах;

1.5.2.8. Олон улсын цахим төлбөрийн системийг өргөжүүлж, төлбөр тооцоог хүлээн авах, цахим худалдааны арга хэлбэрийг нэмэгдүүлэх гэсэн 8 зорилт тавьсан байна.

4.1-д "Төрийн шийдвэр гаргалтад хиймэл оюун ухаан, дэвшилтэт технологи ашиглаж, иргэдэд ойр төрийн үйлчилгээг бий болгох /Ухаалаг "E-Mongolia", AI шинэчлэл-Цахим засаглал/" зорилгын хүрээнд:

4.1.2. Аж үйлдвэрийн IV хувьсгалын технологиудыг төрийн үйл ажиллагаа, үйлчилгээнд нэвтрүүлэх цахим шилжилтийг үргэлжлүүлж, суурь судалгааны ажлуудыг санхүүжүүлж, үе шаттай туршилтын төслүүдийг эхлүүлэх /Хиймэл оюун ухаан, их өгөгдөл, үүлэн тооцоолуур, блокчэйн, ухаалаг бот, IoT/;

4.1.3. Төрийн байгууллагуудын цахим хуудсыг нэг загвар бүхий нэгдсэн удирдлагатай болгон хөгжүүлж, төрийн үйлчилгээний нэгдсэн платформ "E-Mongolia"-тай холбох;

4.1.7. Аливаа контентын жинхэнэ, эсхүл хиймэл оюун ухаанаар бүтээгдсэн эсэхийг тодорхойлох, байгууллагын болон иргэдийн нэр хүндэд халдах аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх системийг бий болгох 3 зорилтыг дэвшүүлсэн байна.

4.7-д Орчны аюулгүй байдлыг хангаж, хүн, нийгмийн амар тайван орчныг бий болгох зорилгын хүрээнд 4.7.12-т Кибер аюулгүй байдлыг хангах эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, хяналт шалгалтын тогтолцоог бэхжүүлж, кибер халдлага, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чадавхыг бэхжүүлэх 1 зорилтыг тус тус дэвшүүлжээ.

Дээрх тэргүүлэх чиглэлүүдээс 2025 онд ахицтай хэрэгжсэн хэд хэдэн зорилт байна. Тодруулбал:

1.3.2.6. Бизнес эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох, сунгах, сэргээх, түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох үйл ажиллагааг цахим хэлбэрт шилжүүлж, хиймэл оюун ухаан, технологийн дэвшлийг ашиглан хүний оролцоо, хүнд суртлыг арилгах зорилтын биелэлтийг "Бизнес эрхлэгчдэд зориулсан e-business.mn цахим систем нь хуулийн этгээд үүсгэн байгуулахаас эхлээд бүх төрлийн үйлчилгээг цахимжуулж, олон төрлийн зөвшөөрөл хүсэх, сунгах, байгууллагын лавлагааг нэг дороос авах боломжийг бүрдүүлэх зорилготой систем бөгөөд одоогийн байдлаар иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагад төрийн 88 байгууллагын 953 үйлчилгээг цахимаар хүргэн ажиллаж байна. 1.Зөвшөөрлийн нэгдсэн систем license.mn-тэй хамтран зөвшөөрлийн нэгдсэн санд байгаа зөвшөөрлийн

төлөвийн мэдээллийг e-mongolia мобайл аппликейшний "Төрд байгаа мэдээлэл" цэсэд харуулахаар хөгжүүлэлтийг хийсэн. 2.Мөн license.mn системийг e-business.mn системд нэгтгэн Зөвшөөрлийн цахим систем цонхонд харуулах хөгжүүлэлтийн ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. 3.Зөвшөөрлийн тухай хуульд заасан 254 тусгай зөвшөөрлөөс e-business платформд 44 цахимжиж, 134 линкээр холбогдож, 76 цахим хэлбэрт шилжээгүй, харин 124 энгийн зөвшөөрлөөс 23 цахимжиж, 43 линкээр холбогдож, 58 цахим хэлбэрт шилжээгүй байна" гэж тайлагнасан байна.

Мөн 1.5.2.8. Олон улсын цахим төлбөрийн системийг өргөжүүлж, төлбөр тооцоог хүлээн авах, цахим худалдааны арга хэлбэрийг нэмэгдүүлэх зорилтын биелэлтийг "Монгол Улсад 2024 оны 12 дугаар сард Apple Pay үйлчилгээг нэвтрүүлэн хэрэглэгчдэд хүргэсэн. 2025 оны 11 дүгээр сарын 18-ны өдөр Google Pay төлбөрийн системийг нэвтрүүлснээр Android болон Wear OS төхөөрөмж хэрэглэгчид төлбөр тооцоогоо хялбар, түргэн шуурхай гүйцэтгэх боломж бүрдсэн. Google Pay нь төлбөрийн мэдээллийг шифрлэж, биометрийн (хурууны хээ, нүүрний танилт) баталгаажуулалтыг ашиглан хэрэглэгчийн мэдээллийн мэдээллийн аюулгүй байдлыг хамгаалдаг, дэлхийн 100 гаруй оронд идэвхтэй хэрэглэгддэг төлбөрийн шийдэл юм" гэж тус тус тайлагнасан тул тус зорилтууд үр дүнтэй хэрэгжиж байна гэж үзлээ.

Түүнчлэн дээрх тэргүүлэх чиглэлээс тус яаманд хамааралгүй гэж үзэж тайлагнасан хэд хэдэн зорилтууд байгааг үүгээр онцолж байна. Үүнд:

1.5.2.6. Шинжлэх ухааны виртуал парк байгуулах төслийг хэрэгжүүлэх;

1.5.2.7. Их өгөгдөл, хиймэл оюун ухаан, газар зүйн мэдээллийн систем, блокчэйн технологийг ашиглан шинжлэх ухааны нотолгоонд суурилсан, хөгжлийн бодлого боловсруулах орон зайн цахим дэд бүтцийг байгуулах;

Мөн 4.1.7. Аливаа контентын жинхэнэ, эсхүл хиймэл оюун ухаанаар бүтээгдсэн эсэхийг тодорхойлох, байгууллагын болон иргэдийн нэр хүндэд халдах аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх системийг бий болгох зорилтуудын хувьд Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны яаманд хамааралгүй, үндсэн хэрэгжүүлэгч байгууллагаас ажиллагаа хийгдээгүй гэх мэт асуудлууд байсан тул "х.б" тэмдэглэгээ хийлээ.

Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны тэргүүлэх чиглэлүүдийн хүрээнд нийт 13 зорилтын 13 арга хэмжээ хэрэгжиж байгаа бөгөөд тайлагнал ирүүлсэн мэдээлэлд үндэслэн дунджаар 61 хувийн гүйцэтгэлтэй буюу үр дүнгүй гэж үнэлгээ хийгдлээ. Энэ нь тус чиглэлийн хэрэгжилтийн явц хангалтгүй түвшинд байгаа бөгөөд дараах байдлаар ангилсан үзүүлэлттэй байна:

1. "Үр дүн гарсан" буюу зорилтот түвшний 85-100 хувийн гүйцэтгэлтэй – 4 арга хэмжээ
2. "Үр дүн хүлээгдэж байгаа" буюу 60-84 хувийн гүйцэтгэлтэй – 1 арга хэмжээ
3. "Үр дүн хангалтгүй" буюу 30-59 хувийн гүйцэтгэлтэй – 4 арга хэмжээ
4. "Үр дүн гараагүй" буюу 0-29 хувийн гүйцэтгэлтэй – 1 арга хэмжээ
5. Х.Б тэмдэглэгээтэй -2 арга хэмжээ байна.

Мөн Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны "Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө батлах тухай" 35 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан төлөвлөгөөнд тус яамнаас хариуцан хэрэгжүүлэх 11 төсөл арга хэмжээ тусгагджээ. Үүнд:

4-т "Хүний эрхийг дээдэлсэн засаглалын бодлого"-ын 4.1-д "Шинжлэх ухаан, технологи, инновац, хиймэл оюун ухааны салбар дахь хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх" гэж, 4.1.2-д "Мэдээлэл, харилцаа холбооны хатуу, зөөлөн дэд бүтцийг өргөтгөж, сайжруулах" гэж тус тус тусгаж дээрх дэд зорилтуудын хүрээнд 10 төсөл арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөгджээ. Үүнд:

4.1.2.1. Нотариатын үйл ажиллагааг үе шаттай цахимжуулах;

- 4.1.2.2. Харилцаа холбооны үндэсний хиймэл дагуулын төслийг хэрэгжүүлэх;
- 4.1.2.3. Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны салбарын тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх /Улсын хэмжээнд/;
- 4.1.2.4. Харилцаа холбооны дэд бүтцийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх;
- 4.1.2.5. Аймгуудын цахим шилжилтийг эрчимжүүлэх;
- 4.1.2.6. Харилцаа холбооны салбарын хүртээмж, чанар, хяналтыг сайжруулах төслийг хэрэгжүүлэх;
- 4.1.2.7. "Ухаалаг засаг II" төслийг хэрэгжүүлэх;
- 4.1.2.8. "Хиймэл оюун ухаан, их өгөгдлийг ашиглан төрийн инновацыг хөгжүүлэх хөтөлбөр" төсөл хэрэгжүүлэх;
- 4.1.2.9. Мэдээлэл технологийн хаб байгуулах;
- 4.1.2.10. Сэлгэн ажиллах дата төвийн тоног төхөөрөмжийн нөөцийг бий болгох гэж тус тус төлөвлөсөн байна.

Мөн "4.6. Орчны аюулгүй байдлыг хангах" зорилтын 4.6.3-д "Хүн, нийгмийн амар тайван байдлыг хангах" дэд зорилтын хүрээнд 4.6.3.2. Кибер аюулгүй байдлыг сайжруулах арга хэмжээ хэрэгжүүлэх нэг төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр тус тус заасан байна.

Хүний эрхийг дээдэлсэн засаглалын бодлого хэсгийн 4.1-д "Шинжлэх ухаан, технологи, инновац, хиймэл оюун ухааны салбар дахь хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх" малгай зорилтын хүрээнд тус яам "Мэдээлэл, харилцаа холбооны хатуу, зөөлөн дэд бүтцийг өргөтгөж, сайжруулах" дэд зорилгыг дэвшүүлж энэ хүрээнд гүйцэтгэхээр тусгасан 10 зорилтоос дараах төсөл арга хэмжээ тайлагнан ирүүлжээ. Эдгээр 11 арга хэмжээ нь 12 шалгуур үзүүлэлттэй байх тул шалгуур үзүүлэлт тус бүрээр үнэлгээг хийлээ. Үүнд:

1. "Үр дүн гарсан" буюу зорилтот түвшний 85-100 хувийн гүйцэтгэлтэй – 5 арга хэмжээ
2. "Үр дүн хүлээгдэж байгаа" буюу 60-84 хувийн гүйцэтгэлтэй – 1 арга хэмжээ
3. "Үр дүн хангалтгүй" буюу 30-59 хувийн гүйцэтгэлтэй – 4 арга хэмжээ
4. "Үр дүн гараагүй" буюу 0-29 хувийн гүйцэтгэлтэй – 2 арга хэмжээ нийт 11 арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлт тус бүрийн үнэлгээний дундаж 66.25 хувь байна.

Монгол Улсын 2025 оны хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд тусгасан хүний эрхийг дээдэлсэн засаглалын бодлогын хүрээнд шинжлэх ухаан, технологи, инновац, хиймэл оюун ухааны салбарыг дэмжих 11 төсөл, арга хэмжээ төлөвлөгдсөнөөс ихэнх нь хэрэгжилтийн эхний шатанд явагдаж байгаа бөгөөд төслийн хэрэгжилтийн явц харьцангуй удаашралтай, зарим төсөл арга хэмжээ гэрээ байгуулах, зураг төсөв боловсруулах зэрэг бэлтгэл ажлын шатандаа байна.

Үүний зэрэгцээ, дээр дурдсан 11 төсөл, арга хэмжээний дийлэнх нь одоогийн байдлаар анхан шатны бэлтгэл ажил болох ажлын даалгавар боловсруулах, судалгаа хийх, зураг төсөв гаргах, худалдан авах ажиллагаа зарлах, гэрээ байгуулах, байршил сонгох зэрэг төрийн бүтээн байгуулалтын өмнөх шатны үйл ажиллагаанууд үргэлжилж байна. Тухайлбал:

"Цахим шилжилтийг эрчимжүүлэх", "Мэдээллийн технологийн хаб байгуулах", "Сэлгэн ажиллах дата төвийн тоног төхөөрөмж" зэрэг төслүүд нь зураг төсөв боловсруулах, техник шаардлага тодорхойлох, тендер шалгаруулах бэлтгэл хангах, байршил тогтоох зэргээр бэлтгэл ажилд анхаарсан шатандаа яваа бөгөөд одоогоор үйлдвэрлэлт, угсралт, хэрэгжилтийн үндсэн үе шат руу шилжиж амжаагүй байна.

Мөн зарим төсөл, жишээлбэл "Хиймэл оюун ухааны үндэсний стратеги" зэрэг нь судалгаанд суурилсан, бодлогын баримт бичгийн төсөл боловсруулах түвшинд

байгаагаас харахад төслийн гүйцэтгэл бодит үр өгөөж бий болох шатандаа хараахан хүрээгүй байна.

Мөн Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны "Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө батлах тухай" 35 дүгээр тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан "4.1.2. Мэдээлэл, харилцаа холбооны хатуу, зөөлөн дэд бүтцийг өргөтгөж, сайжруулах" зорилтын хүрээнд дараах 5 шалгуур үзүүлэлтийн хэрэгжилтийн дундаж 85.8 хувьтай байна. Үүнд:

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин	Хэрэгжилтийн хувь	Тайлбар
1	Шинээр байгуулах сервер	Тоо	1	1	100.00%	
2	Төслийн хэрэгжилт	Хувь	20	100.00	100.00%	
3	Арга хэмжээний хэрэгжилт	Хувь	100	100.00	100.00%	
4	Үүрэн холбооны сүлжээ нэмэгдэх баг	Тоо	1,562	1,541.00	99.00%	Төслүүд хэрэгжиж буй ба зарим нь ашиглалтад ороход бэлэн
5	Сэлгэн ажиллах дэд төв	Тоо	1	0.30	30.00%	Санхүүжилт нь төсвийн тодотголоор хасагдсан.

Дөрөв. Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний дүгнэлт

Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 35 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө"-ний 1,2, 3 дугаар хавсралтын хэрэгжилтэд хийсэн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний хүрээнд дараах дүгнэлтийг гаргав.

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх журмын дагуу 2025 онд төлөвлөгөөнд туссан арга хэмжээнүүдийн хэрэгжилт хангалтгүй байх шалтгаан нь 2025 оны төсвийн тодотголтой холбон үзэж байна.

Мөн тэргүүлэх чиглэлийн хэрэгжилтийн явцад тулгамдаж буй нийтлэг асуудлуудад:

- тендерийн үр дүнгүй дахин зарлах байдал;
- бэлтгэл ажлын шат дамжлага олон байх;
- суурь судалгааны хугацаа уртдах;
- олон улсын хамтын ажиллагаа болон гэрээ хэлцлийн явц удаашрах зэрэг саад бэрхшээлүүд тулгарсан байна.

Түүнчлэн дээрх тэргүүлэх чиглэл болон Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөнд ахицтай хэрэгжсэн хэд хэдэн зорилтууд байгааг үүгээр онцолж байна. Үүнд:

1.3.2.6: Зөвшөөрлийн үйл ажиллагааг цахимжуулж, e-business.mn системд нэгтгэсэн нь хүнд суртлыг бууруулахад бодит ахиц гаргасан.

1.5.2.8: Apple Pay үйлчилгээний нэвтрүүлэлт, TEMU платформын Монголд орж ирсэн байдал нь олон улсын цахим төлбөр, худалдааг дэмжсэн чухал алхам болсон.

4.1.2.1. Нотариатын үйл ажиллагааг үе шаттай цахимжуулах ажиллагаа идэвхтэй хэрэгжиж байна.

4.1.2.3: Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны салбарын тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.

4.1.2.6: Харилцаа холбооны салбарын хүртээмж, чанар, хяналтыг сайжруулах төсөл амжилттай хэрэгжсэн.

4.6.3.2: Кибер аюулгүй байдлын чадавхын үнэлгээний судалгаа, олон улсын байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ үр дүн хүлээгдэж байгаа.

Хэрэгжилт хангалтгүй буюу үр дүнгүй хэд хэдэн зорилтууд байна. Үүнд:

1.5.2.6, 1.5.2.7 хэрэгжилт хангалтгүйг илтгэж байна.

4.1.7: Хиймэл оюунаар бүтээгдсэн контентыг таних систем “үндсэн хэрэгжүүлэгч байгууллагаас хамтран ажиллах санал ирээгүй” байгаа тул 0 хувиар үнэлэгдсэн.

4.1.2.5: Аймгуудын цахим шилжилтийн арга хэмжээ хэрэгжээгүй буюу хэмжих шалгуур буруу тогтоогдсон.

4.1.2.2: Хиймэл дагуулын төсөл хэлцэлийн шатанд байна. Гүйцэтгэл нотлогдоогүй, баримт хавсаргаагүй гэх зэрэг асуудлууд байна.

Мөн Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны яаманд хамаарах төсөл, арга хэмжээний талаарх төлөвлөлтийг улсын төсвөөс хөрөнгийн эх үүсвэрээ тогтоохоор хүргүүлсэн гэх боловч, зарцуулсан хөрөнгийн эх үүсвэрийн талаарх тайлан ирүүлээгүй байна.

Мөн төлөвлөгөөний шалгуур үзүүлэлтүүд оновчгүй, хэмжих нэгжийг буруу тодорхойлсон, төсөв шаардагдах ажлын суурь судалгааны баримт байхгүй, тайлагналт дутуу байна. Тодруулбал төлөвлөгөөний дагуу гарсан үр дүнгийн тайланг ирүүлэх байтал буруу шалгуур үзүүлэлтийн улмаас тайлагналт үр дүнрүү чиглээгүй зөвхөн шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд тайлагнажээ.

Шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгжийн асуудал

Зарим зорилтод тавьсан шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгж нь төслийн бодит хэрэгжилтийг илтгэхэд хангалтгүй, үндэслэлгүй, тухайн төслийн үр дүнг үнэлэхэд тохиромжгүй байгааг анхаарах шаардлагатай байна. Жишээлбэл:

4.1.2.5 болон 4.1.2.6 зорилтуудад газар сонгосон эсвэл ажлын даалгавар боловсруулсан зэрэг нь шалгуурын дагуу “гүйцэтгэл” гэж тооцогдохгүй.

Иймээс яамны зүгээс илгээгддэг төлөвлөлтийн баримт бичгүүдийг Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон бусад журамд нийцүүлсэн эсэх талаар нэгжийн удирдлагууд сайтар хянах шаардлагатай байна.

Түүнчлэн Үүрэн холбооны сүлжээний болон сэлгэн ажиллах дэд төвийн ажлуудыг тодорхой хэмжээнд хэрэгжүүлж байгаа боловч ихэнх нь тендерийн гэрээний шатанд, зарим нь ашиглалтад оруулах шатандаа явж буй тул төлөвлөгөөт гүйцэтгэлийн түвшинд хараахан хүрээгүй байна.

Иймээс нөхцөл байдалд хийсэн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний дүгнэлтийн хүрээнд цаашид авч хэрэгжүүлэх талаар дараах зөвлөмжийг бэлтгэлээ.

Тав.Цаашид авч хэрэгжүүлэх зөвлөмж

Иймд хэрэгжилтийн явцыг эрчимжүүлэх, цаг хугацааны төлөвлөлтийг нарийвчлах, хэрэгжилтэд хяналт тавих тогтолцоог бэхжүүлэх нь чухал байна. Үүний зэрэгцээ, анхан шатны бэлтгэл ажил гүйцэтгэлийн үнэлгээнд хангалттай тусгагдаж чадахгүй байгаа тул шат бүрт бодит ахиц, үр нөлөө бий болгох чиглэлээр үр дүнд чиглэсэн арга хэмжээг төлөвлөж, хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх шаардлагатай байх тул дараах зөвлөмжийг гаргаж байна. Үүнд:

1. Төлөвлөлтийг Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн дагуу бэлтгэх;

2. Хэрэгжилт эхлээгүй шалгуур үзүүлэлтүүдэд онцгой анхаарал хандуулж, хариуцлага хүлээх нэгж, албан тушаалтныг тодорхойлох;

3. Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн дагуу бэлтгэсэн төлөвлөгөөний төслийг яамны Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газраас саналыг авч холбогдох байгууллагад хүргүүлж байх;

4. Төлөвлөгөөний биелэлтийг гаргахдаа үр дүн, нотлох баримтад тулгуурлах зарчмыг мэргэжилтэн болон нэгжийн удирдлагууд мөрдлөг болгон ажиллах;

5. Төлөвлөгөөний биелэлт нь тухайн байгууллага, нэгж, ажилтан бүрийн хийсэн ажлын үр дүнг харуулдаг тул хугацаа, агуулгыг анхаарах;

6. Төлөвлөгөөний биелэлтийг тайлагнахдаа шалгуур үзүүлэлтийн дагуу хүрэх түвшний тоон үзүүлэлтийг болон чанарыг харгалзан, хүрсэн үр дүн Монгол Улсад ямар эерэг өөрчлөлт оруулсан талаар оруулж байх;

7. Төлөвлөгөөнд туссан боловч салбарын бусад байгууллагаас хамаарах ажилд анхаарал хандуулж, хамтран ажиллах;

8. Төлөвлөлтийн шалгуур үзүүлэлтийг тооцоо судалгаатай, баталгаатай хэмжигдэхүйц байдлаар төлөвлөж, санхүүжилт тавигдах эсэхийг урьдчилан тооцож хэвших;

9. Стратеги баримт бичгүүдийн баталгаа, шийдвэр гаргалтын хугацааг хурдасгах, бодлого хэрэгжүүлэгч болон шийдвэр гаргагч талуудын уялдааг сайжруулах шаардлагатай байна.

Жич: Яамны газар, хэлтсийн дарга нар дээрх зөвлөмжүүдийг хүлээн авч, нэгжийн албан хаагчдаа танилцуулах, танилцуулсан хугацаанаас хойш холбогдох арга хэмжээг авч ажиллах үүрэгтэй болно.